

Сабақтың тақырыбы:

Халық санындағы өзгерістер мен халық ТЫҒЫЗДЫҒЫН АНЫҚТАУ

Сабақтың мақсаты:

11.5.3.1 халық санындағы өзгерістер мен орташа халық
ТЫҒЫЗДЫҒЫН АНЫҚТАЙ АЛУ;

11.1.1.1.1. компьютерде график құру үшін жергілікті халық
туралы ақпаратты пайдалану;

1. Халық саны деген?

нақты аймақтағы тұратын адам саны

2. Халық санын қалай білуге болады?

Халық санағы –

белгілі бір уақыт шеңберінде бүкіл елдің халқының немесе оның бір бөлігінің демографиялық, экономикалық, әлеуметтік сипаттағы ақпаратын жинау, өңдеу, жариялау, тарату мақсатындағы жалпы мемлекеттік статистикалық шаралар (әр 10 жыл сайын, ағымдағы – текущий)

4. Халық санының өзгеру себептері?

халықтың ұдайы өсуі /табиғи қозғалыс
(воспроизводство населения) және механикалық
қозғалыс

5. Халық тығыздығы деген не?

халықтың белгілі бір аумақта қоныстану деңгейі

6. Халық тығыздығын қалай есептейді?

аумақ өлшеміне (1 шаршы километр шаққандағы
тұрғылықты халық саны)

7. Халық тығыздығы неден тәуілді?

Табиғат жағдайлары: жер бедері (жазық, таулы),
климат (суық, жылы), экономикалық дамуы

8. Халық тығыздығының көрсеткіші Жердің
территориясы бойынша қалай өзгереді?

Халықтың орналасу факторлары

Негізгі фактор

Табиғи жағдайы

Жер бедері

Пайдалы
қазбалар

Су
көздері

Екінші фактор

Тарихи жағдайы

Миграция

Әлеуметтік және
экономикалық жағдайы

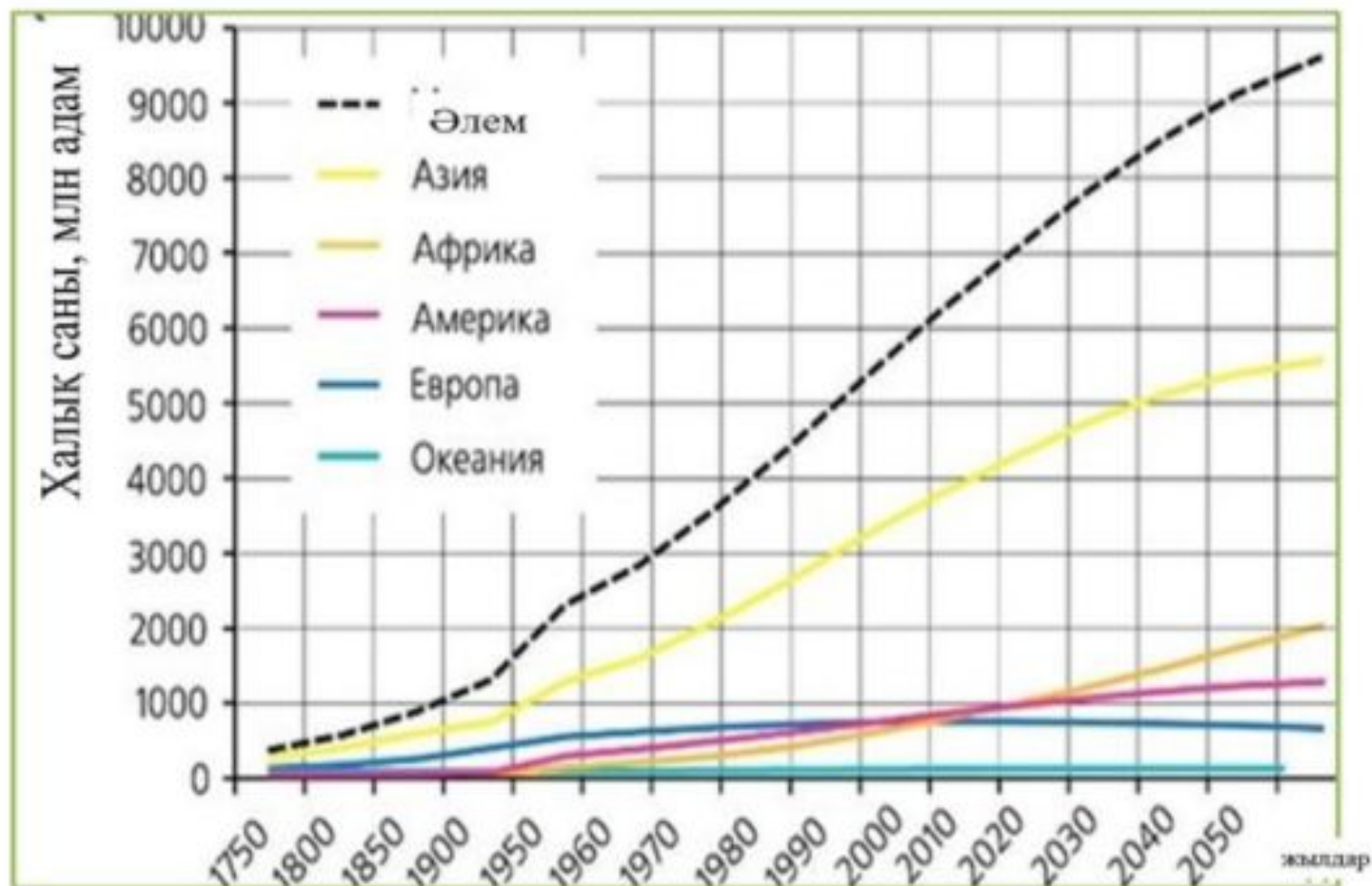

Сұрақтар:

1. 1954 жылдан бастап халықтың саны нешеге өсті ?
2. Аймақтар бойынша халық саны қалай таралған?
3. Қандай елдерде халық саны өте жоғары?

Диаграммамен жұмыс.

Тапсырма: Диаграмманы сипаттап, қорытынды шығараңыз.
Жер шарында халық санының өзгеруі

Мәтінмен жұмыс

Сұрақтар:

1. Халық санының өсу себептерін түсіндіріңіз.
2. Демографиялық жарылыстың себептерін түсіндіріңіз.
3. Абсолютті және салыстырмалы демографиялық көрсеткіштер нені сипаттайды?

Тақырыптық карталармен жұмыс

ҚБЖ.

1-тапсырма.

А. Берілген карталарды, сілтемелерді, ғаламторды қолданып, Қазақстанның, Қытайдың, АҚШ, Германияның демографиялық көрсеткіштерді сипаттап, халық санының өзгеруін себептерін түсіндіріңіз. Кестені толтырыңыз. *Кесте келесі слайдта.*

В. Қорытынды: Халық санының өзгеруі қандай салдарға алып келеді?

- <http://ostranah.ru/lists/population.php> численность населения
- http://ostranah.ru/lists/life_expectancy.php средняя продолжительность жизни
- <http://atlas.edu.ru/geo/nas1.html> туу, өлім және табиғи өсім карталары
- <http://demoscope.ru/weekly/2013/0573/img3/map01.jpg> карта снижения младенческой смертности
- <https://ru.actualitix.com/doc/maps/wld/ru-world-map-mortality-infant-rate-by-country.jpg>

Тақырыптық карталармен жұмыс

ҚБЖ.

2 - тапсырма.

А. Картаны қолданып, дүниежүзінің ең сирек және ең тығыз қоныстанған аймақтарды анықтап, (сандық көрсеткіштер). Халықтың таралу факторларды түсіндіріп, дәлелдеңіз. (Қосымша қандай карталармен жұмыс жасайсыз)? Кестені толтырыңыз (таратпа)

<http://atlas.edu.ru/geo/im/4Nas1.gif> карта плотности населения мира.

Халық тығыздығын есептеу формуласы

Халық тығыздығы = **Халық саны / Жер көлемі**

ҚБЖ.

3- тапсырма.

- A. Берілген сілтемені қолданып,
https://ru.wikipedia.org/wiki/Население_Казахстана
Қазақстан халық санының өзгеруін анықтаңыз,
халық тығыздығын есептеңіз.
- B. Қазақстанның халық саны не себептен өзгерді?
- C. Халық тығыздығын экономикалық аудандар бойынша салыстырып (сирек, тығыз, орташа қоныстану аймақтары) , орналасу факторларын түсіндіріңіз.